

A magyar gazdasági élet szereplőinek várakozásai

2016. augusztus

© Századvég Gazdaságkutató Zrt.

A tanulmány az Országgyűlés Hivatala Költségvetési Tanács szervezete megbízásából, kizárólag a Költségvetési Tanács és a Költségvetési Bizottság részére és felhasználására készült.

Főbb megállapítások

Augusztusban az üzleti szféra összesített várakozásainak indikátora a júliusi markáns javulás után mérséklődött, így alig haladja meg a két hónappal korábbi szintet. Augusztusban az összes ágazat (ipar, építőipar, kiskereskedelem, szolgáltató szektor és háztartások) hangulatát kifejező indikátor romlott, amely némileg ellentmond a kedvező gazdasági folyamatoknak (bővülő gazdaság, csökkenő munkanélküliség, növekvő bérek és alacsony inflációs környezet).

Az üzleti szféra várakozásainak alakulása

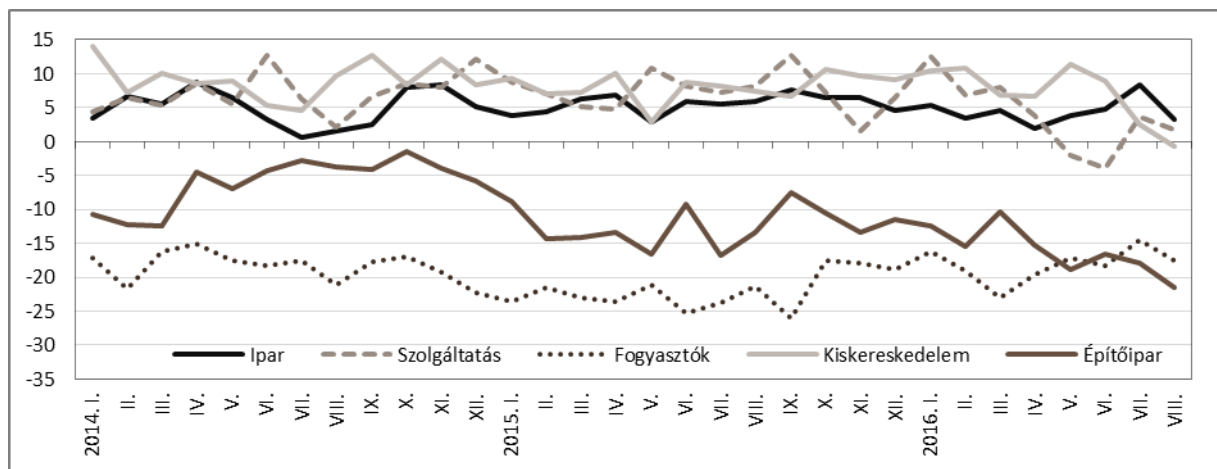
Az **ipari** vállalatok bizalmi indexe 2016 augusztusában a havi összevetés alapján 5 bázisponttal csökkent, így 3,3 bázisponton zárt. Éves összevetésben 2,6 bázispontos csökkenést mutatnak az adatok. Az ipari bizalmi mutató részindexei közül augusztusban összesen négy esetben javulás, míg háromnál gyengülés figyelhető meg. Az exportmegrendelések megítélési szintje kis mértékben (0,5 bázisponttal) javult, míg a teljes állományra vonatkozó indikátor szintje (2,3 bázisponttal) romlott. A következő negyedéves időszakra vonatkozóan jelentősen romlottak a termelési várakozások. Az ipari szereplők már negyedik hónapja az értékesítési árak kismértékű növekedésére számítanak a következő negyedévben, ezzel szemben az előző négy hónapban még csökkenést vártak. Mindezek mellett az előző negyedév termelését érintően a teljesítmény megítélése jelentősen visszaesett, és kisebb mértékben csökkent a következő negyedév foglalkoztatás-bővülését várók aránya is.

Augusztusban három éves mélypontra, $-21,5$ pontra süllyedt az **építőipar** bizalmi indexe. Bár júliushoz képest a vállalatok kisebb hányada nyilatkozott negatívan építési teljesítményének alakulásáról, nettó értelemben a szektor közel harmadának csökkent a rendelésállománya, aminél szintén három éve mértek kedvezőtlenebbet. A kibocsátás további bővülését főként az elégtelen kereslet akadályozza, amivel a vállalatok nettó értelemben vett 46 százaléka küzd, így a CSOK bővítésének keresletélénkítő hatása még nem tudta ellensúlyozni az állami infrastrukturális fejlesztésekből származó megrendelések kifutását. A szektor 39,3 százaléka számolt be a képzett munkaerő hiányának kibocsátását visszafogó hatásáról, ami csak enyhén kedvezőbb a mutató júliusban mért historikus mélypontjánál. Ellenben az építőipar mindössze nettó 23 százaléka szembesül kedvezőtlen pénzügyi kondíciókkal, aminél kedvezőbbet legutóbb 2002-ben regisztráltak.

A **kiskereskedelem** szezonálisan kiigazított bizalmi indexe $-0,8$ bázispontra süllyedt, ami újabb mélypontnak tekinthető. Az indikátor további csökkenésére könnyebben magyarázatot találhatunk, ha azt tényezőire bontjuk. A válaszadók leginkább az elmúlt három hónap üzleti tevékenységének megítélésén rontottak, ami így az elmúlt három év legpesszimistább, negatív rekordját érte el. A jövőre vonatkozó várakozásaikon kisebb mértékben, de szintén rontottak. A következő három hónap üzleti tevékenysége és a rendelésszám tekintetében is visszaeséssel számolnak. Készletmennyiségüket valamivel nagyobbak tartják, mint a szükséges. Úgy tűnik, hogy munkavállalóik számát sem tervezik bővíteni. Ezt a változást a kiskereskedelmi forgalomról szóló adatokban még mindig nem látjuk igazoltnak, a KSH gyorstájékoztatója szerint a tavalyi évhez képest az idei első hat hónapban 5,7 százalékos forgalomnövekedés ment végbe. A bizalmi index csökkenése mögött a dohánytermékek kilátásban lévő áremelkedése és az olajár növekedés állhat. A pontos helyzetértékeléshez több adat szükséges.

A **szolgáltató szektor** szezonálisan kiigazított bizalmi indexe 2016 augusztusában 1,9 bázisponttal, 1,8 bázispontra csökkent, amely mögött az üzleti környezet kedvezőtlen megítélése, az elmúlt 3 havi kereslet alakulása és a foglalkoztatásra vonatkozó gyengébb várakozások állnak. Az üzleti környezet megítélése egy hónap alatt 5 bázisponttal csökkent -1 bázispontra. Az elmúlt 3 havi keresletet a szereplők augusztusban összességében negatívan értékelték, míg a várakozásaikban kis mértékű javulás figyelhető meg. Előbbi -2,1 bázispontra csökkent, míg utóbbi 8,6 bázispontra nőtt a hónap folyamán. A foglalkoztatás terén ellentétes tendencia figyelhető meg augusztusban. Az elmúlt háromhavi foglalkoztatás indexe jelentősen 7,8 bázisponttal 10,1 bázispontra növekedett, míg a foglalkoztatásra vonatkozó várakozások 5,6 bázisponttal 2,8 bázispontra csökkentek. A szereplők áremelkedésre vonatkozó várakozásai az elmúlt hónapban kis mértékben erősödtek.

1. ábra: Az üzleti szféra négy fő ágazata és a fogyasztók gazdasági várakozásának kompozit indexei (egyenleg)

Megjegyzés: Szezonálisan kiigazított adatok. Forrás: Eurostat ESI Indicators

Fogyasztói várakozások alakulása

A **fogyasztói** várakozások egészét kifejező, szezonálisan kiigazított bizalmi index 2016 augusztusában a júliusi javulás után romlott: -17,6 bázispontos értéke az előző havitól 3,1 bázisponttal elmarad, ám az egy évvel korábbit még így is 3,8 bázisponttal meghaladja. A magyar háztartások várakozásai az előző hónapoz képest minden indikátor tekintetében romlottak. A háztartások következő 12 havi pénzügyi helyzetére vonatkozó várakozások 3,4 ponttal mérséklődtek, a háztartások legnagyobb része inkább negatívan értékeli várható pénzügyi helyzetét, ami némileg ellentmond a növekvő bérszínvonal miatt javuló jövedelmi helyzetnek. 4 bázisponttal – a júniusi értékre – csökkent a gazdaság következő 12 havi helyzetét leíró indikátor értéke, mely még így is 1,4 bázisponttal haladja meg az egy évvel korábbit. Júliushoz képest – az inflációs adatokkal összhangban – csökkent azok aránya, akik az árak növekedésére számítanak. A mutató mérséklődése itt különösen éves összevetésben jelentős, 8,8 bázispontos. A javuló munkanélküliségi adatok ellenére ugyanakkor kismértékben, 2,2 bázisponttal nőtt a munkanélküliségre vonatkozó indikátor. Az index értéke ugyanakkor 7,3 bázisponttal kisebb, mint egy évvel korábban, tehát az egy évvel korábbihoz képest többen számítanak a munkaerőpiaci folyamatok javulására. A júliusihoz képest kedvezőtlenebbek a nagyobb értékű javak vásárlásának alakulására vonatkozó, a várható megtakarításokra és a háztartások pénzügyi helyzetére vonatkozó mutatók, de így is mindhárom indikátor értéke magasabb, mint egy évvel korábban.